

Najczęstsze pytania wpływające do Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych dotyczące uzyskania prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego (wpisu na listę diagnostów laboratoryjnych) oraz zatrudnienia obywateli Ukrainy w laboratorium diagnostycznym:

- 1. Jakie (minimum) dokumenty są potrzebne/muszą przedstawić obywatele Ukrainy, aby ich zatrudnić w medycznych laboratoriach diagnostycznych w Polsce?**
- 2. Jakie są obecnie możliwości zatrudniania w Polsce osób z Ukrainy?**

W zakresie ww. pytań 1 i 2 wskazanie ogólnej reguły co do wymogów odnośnie konkretnych dokumentów nie jest co do zasady możliwe, albowiem mogą być one różne w zakresie konkretnych stanowisk pracy, w szczególności stanowisk pracy w medycznym laboratorium diagnostycznym.

Podkreślamy, iż zatrudnienie na stanowisku diagnosty laboratoryjnego (lub stanowiskach, na których wymogiem koniecznym jest posiadanie uprawnień diagnosty laboratoryjnego) w Polsce obywatela Ukrainy wymaga złożenia wniosku o wpis na listę diagnostów laboratoryjnych i uzyskania prawa wykonywania ww. zawodu na terytorium Polski, który to tryb i przesłanki nabycia stosownych uprawnień reguluje art. 7 i art. 10 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 134).

Do wniosku powinny być załączone stosowne dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji i uprawnień (wykształcenia), które zostały prawidłowo nostryfikowane lub uznane w trybach wskazanych w punktach 5, 6 i 10.

W zakresie zatrudniania obywateli Ukrainy obecnie obowiązują także przepisy ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r., poz. 583). Tym samym weszła ona już w życie, a jej przepisy obowiązują z mocą wsteczną od 24 lutego 2022 r. (art. 116).

Należy zwrócić m.in. uwagę na uregulowania:

- art. 22 ww. ustawy odnoszące się do prawa do wykonywania pracy przez obywateli Ukrainy, rejestracji jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy;*
- art. 61 - 63 w zakresie czasowej zgody na wykonywanie zawodu lekarza lub lekarza dentystry oraz przyznania warunkowego prawo wykonywania ww. zawodów;*
- art. 64 w zakresie czasowej zgody na wykonywanie zawodu pielęgniarki albo położnej oraz przyznania warunkowego prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej.*

W myśl art. 50 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 711, zwanej dalej w skrócie ustawą o działalności leczniczej) minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, kwalifikacje wymagane od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach określonych w ust. 1, kierując się bezpieczeństwem pacjentów oraz potrzebą zapewnienia efektywności zatrudnienia.

Zgodnie z wydanym w wykonaniu ww. delegacji ustawowej § 1 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 lipca 2011 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami (Dz.U. Nr 151, poz. 896) kwalifikacje wymagane od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami określa załącznik do rozporządzenia.

W zakresie stanowisk zawartych w ww. Rozporządzeniu, jak i wydanym na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 3 marca 2004 r. w sprawie wymagań, jakim powinno odpowiadać medyczne laboratorium diagnostyczne (Dz.U. z 2004 r. Nr 43, poz. 48)t.j.: Starszy asystent diagnostyki laboratoryjnej, Asystent diagnostyki laboratoryjnej, Młodszy asystent diagnostyki laboratoryjnej, Diagnosta laboratoryjny niezbędny do zatrudnienia jest tytuł zawodowy diagnosty laboratoryjnego.

Nie dotyczy to jednak wszystkich stanowisk pracy.

I tak np. zgodnie z punktem I - „Pracownicy działalności podstawowej” poz. 149 stanowiska pracy takie jak „sanitariusz (noszowy), salowa, faszowaczka, pomoc laboratoryjna, pomoc apteczna”, które jedynie wymagają podstawowego wykształcenia oraz przeszkolenia w miejscu pracy.

- 3. Jakie warunki musi spełnić osoba z Ukrainy, aby dostać prawo wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego w Polsce?**
- 4. Jestem z zawodu diagnostą laboratoryjnym z 20 - letnim doświadczeniem. Bardzo proszę o wskazówki jakie wymagania trzeba spełnić, jakie dokumenty przedstawić aby obywatel Ukrainy, mógł zostać wpisany na Krajową Listę Diagnostów Laboratoryjnych?**

Wskazujemy, iż w przypadku wystąpienia przez daną osobę (obywatela Ukrainy) o wpis na listę diagnostę laboratoryjnego w obecnie obowiązującym w Polsce stanie prawnym należy przede wszystkim ocenić treść i zasadność złożonego wniosku przez pryzmat uregulowania art. 7 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej.

Krajowa Rada Diagnostów Laboratoryjnych - jako właściwy organ na podstawie art. 10 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej analizuje w toku wprowadzonego postępowania dołączone przez daną osobę - jako Wnioskodawcę - dokumenty i ocenia spełnienie/niespełnienie określonych w art. 7 udl warunków do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego - w tym stwierdza/odmawia stwierdzenia prawa do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego i dokonania wpisu na listę diagnostów laboratoryjnych.

Art. 7 ustawy o diagnostyce laboratoryjnej wymienia katalog zamknięty warunków, których alternatywne spełnienie jest konieczne do wpisu na listę diagnostów laboratoryjnych.

Katalog ten dotyczy również cudzoziemców z państw innych niż członkowskie Unii Europejskiej (w tym z Ukrainy), ubiegających się o stwierdzenie prawa wykonywania zawodu i wpis na listę diagnostów laboratoryjnych.

W szczególności diagnostą laboratoryjnym może być w osoba, która:

- 1. ukończyła studia wyższe na kierunku analityka medyczna i uzyskała tytuł zawodowy magistra (art. 7 ust. 1 pkt 1 udl) lub*
- 2. ukończyła studia wyższe na kierunkach:*
 - a) biologia lub farmacja i uzyskała tytuł zawodowy magistra,*
 - b) chemia lub biotechnologia i uzyskała tytuł zawodowy magistra lub magistra inżyniera (jak wynika z e-maila co do zasady spełnia Pani co do zasady to przesłankę)*
 - c) weterynaria i uzyskała tytuł zawodowy lekarza weterynarii**- oraz odbyła kształcenie podyplomowe, o którym mowa w art. 7a, potwierdzone egzaminem, albo uzyskała specjalizację I lub II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie analityki klinicznej, diagnostyki laboratoryjnej, mikrobiologii lub toksykologii (art. 7 ust. 1 pkt 2 udl),*

Art. 7a ust. 1 udl dodaje, iż kształcenie podyplomowe osób, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2 i 3, przeprowadzają szkoły wyższe, które prowadzą studia na kierunku analityka medyczna, zwane dalej "jednostkami szkolącymi".

3. ukończyła studia wyższe na kierunku lekarskim i uzyskała tytuł zawodowy lekarza oraz odbyła kształcenie podyplomowe, o którym mowa w art. 7a udl - art. 7 ust. 1 pkt. 3 udl, lub

4. posiada dyplom wydany w państwie innym niż państwo członkowskie Unii Europejskiej lub państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strona umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacja Szwajcarska uznany w Rzeczypospolitej Polskiej za równoważny z dyplomem uzyskiwanym w Rzeczypospolitej Polskiej, potwierdzającym tytuł zawodowy magistra na kierunku analityka medyczna - art. 7 ust. 1 pkt. 4 udl, lub

5. posiada prawo wykonywania zawodu lekarza i specjalizację I lub II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie analityka kliniczna, analityka lekarska, diagnostyka laboratoryjna lub mikrobiologia, mikrobiologia i serologia, mikrobiologia lekarska - art. 7 ust. 2 udl.

Przedłożone przez daną osobę - jako Wnioskodawcę dokumenty pozwolą/lub nie na stwierdzenie, spełnienia któregokolwiek z alternatywnie wymienionych wyżej warunków szczególnych uprawniających do wpisu na listę diagnostów laboratoryjnych, w szczególności z art. 7 ust. 2 udl.

5. Proszę o udzielenie informacji, na jakich warunkach jest możliwe uznanie w Polsce kwalifikacji i dokumentów laborantów i diagnostów laboratoryjnych z Ukrainy?

KRDL - jako organ właściwy do dokonywania wpisu na listę diagnostów laboratoryjnych nie jest uprawniona do badania, czy tytuł specjalisty uzyskany przez daną osobę za granicą i poświadczony np. w Certyfikacie wystawionym na terytorium Ukrainy można uznać za tytuł równoważny z tytułem lekarza specjalisty I lub II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie analityka kliniczna, analityka lekarska, diagnostyka laboratoryjna lub mikrobiologia, mikrobiologia i serologia, mikrobiologia lekarska, o których mowa w art. 7 ust. 2 udl.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2016 r. w sprawie upoważnienia Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych do wykonywania zadań w sprawach uznania kwalifikacji w zawodzie diagnosty laboratoryjnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 1683) została wydana uchwała Nr 90/IV/2017 Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych z dnia 10 marca 2017 roku w sprawie określenia zasad i trybu wydawania zaświadczeń o posiadanych kwalifikacjach do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego oraz zasad uznawania kwalifikacji w zawodzie diagnosty laboratoryjnego - /patrz <https://kidl.org.pl/page/view?id=112/>.

Zgodnie z jej § 1 Uchwała reguluje zasady i tryb wydawania zaświadczeń o posiadanych kwalifikacjach do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego oraz zasady uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, kwalifikacji do wykonywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej medycznego zawodu regulowanego diagnosty laboratoryjnego. Ukraina nie mieści się w obecnym stanie prawnym w katalogu ww. państw.

Patrz także poniższy punkt 6.

6. Jak potwierdzić wykształcenie ukraińskie na wykształcenie polskie?

Obecnie obowiązująca Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o wzajemnym uznawaniu akademickich dokumentów o wykształceniu i równoważności stopni podpisana dn. 11 kwietnia 2005 r. (weszła w życie 20 czerwca 2006 r.) gwarantuje osobom, które uzyskały wykształcenie w jednym z państw - Stron tej umowy, możliwość kontynuacji kształcenia w placówkach drugiego państwa (jest to tzw. uznanie do celów akademickich). Osoby te nie otrzymują jednak żadnego dokumentu stwierdzającego równoważność ich dyplomów z odpowiednimi dyplomami polskimi - [Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o wzajemnym uznawaniu akademickich dokumentów o wykształceniu i równoważności stopni.](#)

Ponadto istnieje instytucja nostryfikacji dyplomów przez daną osobę uzyskanych na terytorium Ukrainy - patrz szerzej punkt 10.

Wskazujemy także, iż podstawę prawną do uznawania świadectw, dyplomów, stopni i tytułów naukowych uzyskanych na terenie Ukrainy do dnia 20 czerwca 2006 r. na mocy Protokołu między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Ukrainy o tymczasowym uregulowaniu zagadnienia wzajemnego uznawania równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych oraz szkół wyższych a także dokumentów o nadawaniu stopni i tytułów naukowych, sporządzonego w Warszawie dnia 18 maja 1992 r. /nie publikowany/ stanowi tzw. Konwencja Praska z 1972 r.

Dodatkowo, podstawę prawną w stosunku do dokumentów wydanych do 30 września 2005 r. stanowi Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych wydawanych w PRL i ZSRR, podpisane w Warszawie dnia 10 maja 1974 r. /Dz. U. z 1975 r., Nr 4, poz. 14 i 15/. Wszystkie dokumenty, które zostały wydane w okresie obowiązywania ww. aktów prawnych i spełniają określone w nich warunki, są nadal uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami.

Podnosimy także, że stwierdzenie równoważności dyplomów i stopni naukowych uzyskanych na Ukrainie po 20 czerwca 2006 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu odpowiednio nostryfikacji dyplomu albo nostryfikacji stopnia.

W zakresie uznawania kwalifikacji w zakresie zawodów medycznych uzyskanych na terytorium Ukrainy organem uprawnionym jest co do zasady Minister Zdrowia - np. uregulowania art. 47 ustawy o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1297), art. 7 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r., poz. 790).

Wskazujemy także, iż każdy przypadek należy oceniać indywidualnie, w tym pod kątem uznawalności w Polsce nabytego na terytorium Ukrainy wykształcenia.

7. Jestem lekarzem diagnostyki laboratoryjnej. Nie mam nostryfikacji dyplomu i nie mam Prawa Wykonywania Zawodu. Jak mogę otrzymać Prawo Wykonywania Zawodu żeby pracować jako diagnosta laboratoryjny w Polsce?

Stwierdzenie równoważności dyplomów i stopni naukowych uzyskanych na Ukrainie po 20 czerwca 2006 r. oraz dyplomów lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu odpowiednio nostryfikacji dyplomu albo nostryfikacji stopnia.

W zakresie uznawania kwalifikacji w zakresie zawodów medycznych uzyskanych na terytorium Ukrainy organem uprawnionym jest co do zasady Minister Zdrowia - np. uregulowania art. 47 ustawy o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1297), art. 7 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r., poz. 790).

8. Czy istnieje możliwość zatrudnienia obywatela Ukrainy na stanowisku diagnosty, posiadającego dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku biologia oraz specjalizacji z diagnostyki laboratoryjnej, ze stażem pracy w laboratorium szpitalnym w Ukrainie?

NIE.

Wskazujemy, iż należy odróżnić posiadanie nabytych na terytorium Ukrainy studiów wyższych np. na kierunku biologia, w tym z zakresu specjalizacji diagnostyka laboratoryjna, od wpisu na listę diagnostów laboratoryjnych i uzyskania prawa wykonywania ww. zawodu na terytorium Polski, który to tryb i przesłanki reguluje art. 7 i art. 10 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej (Dz.U. z 2022 r. poz. 134). Nie w tym zakresie w Polsce automatyzmu prawnego uznawania takich kwalifikacji.

9. Czy osoba mająca status "uchodźcy" z Ukrainy może skorzystać z uproszczonego sposobu uznania jego uprawnień w Polsce?

Czy istnieje możliwość podjęcia pracy w Polsce (przez uchodźcę z Ukrainy) w specjalności diagnostyka laboratoryjna? Kiedy posiada ona Kartę Polaka/nie ma Karty Polaka?

NIE.

W zakresie zatrudniania obywateli Ukrainy obecnie obowiązują przepisy ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r., poz. 583). Tym samym weszła ona już w życie, a jej przepisy obowiązują z mocą wsteczną od 24 lutego 2022 r. (art. 116). Należy zwrócić m.in. uwagę na uregulowania art. 22 ww. ustawy odnoszące się do prawa do wykonywania pracy przez obywateli Ukrainy, rejestracji jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy.

Kwestie Karty Polaka reguluje ustawa z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (t.j. Dz.U. z Dz. U. z 2019 r. poz. 1598), w szczególności Rozdział 2 zatytułowany „Uprawnienia posiadacza Karty Polaka”.

Nie przewidują one szczególnego trybu nabywania uprawnień diagnosty laboratoryjnego /wpisu na listę diagnostów laboratoryjnych dla osób mających status „uchodźcy” z Ukrainy/ Kartę Polaka.

Szerzej o uprawnieniach Karty Polaka np. na:

<https://www.gov.pl/web/republikamoldawii/karta-polaka-informacje-ogolne>.

10. Nostryfikacja dyplomu - gdzie (do jakiej instytucji powinna złożyć dokumenty i gdzie przystąpić do egzaminu) oraz jak przejść procedury nostryfikacji dyplomów?

W zakresie nostryfikacji dyplomów uzyskanych na terytorium Ukrainy szczegółowe informacje można znaleźć na stronie Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej <https://nawa.gov.pl/uznawalnosc/informacje-dla-uczelni/nostryfikacja-dyplomow>.